

15.10.2019

Eduskunnan Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

HE 29/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020
VNS 2/2019 vp valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelma vuosille 2020–2023

Työsuojeluvalvonta liittyy keskeisesti työelämän laatukysymyksiin, työvoiman työkykyyn ja työssä jaksamiseen. Valvonnalla vaikutamme myös tasapuolisiin kilpailuedellytyksiin ja ehkäisemme osaltamme harmaata taloutta.

Hallituksen esityksessä työsuojeluvalvonnan nykyresursseja esitetäänkin lisättäväksi 1,5 milj. eurolla työturvallisuuden, harmaan talouden torjunnan, palvelussuhteenehtojen sekä ulkomaalaisen työvoiman valvonnan tehostamiseksi.

Työelämä on muuttunut ja muuttuu edelleen tuoden mukanaan uusia ilmiöitä ja työsuojaongelmia. Tärkeimmät työsuojelun vastuualueiden toimintaan vaikuttavat työelämän ilmiöt on esitetty alla olevassa kuvassa 1.

Kuva 1. Merkittävimmät toimintaympäristöanalyysissä havaitut työelämän ilmiöt

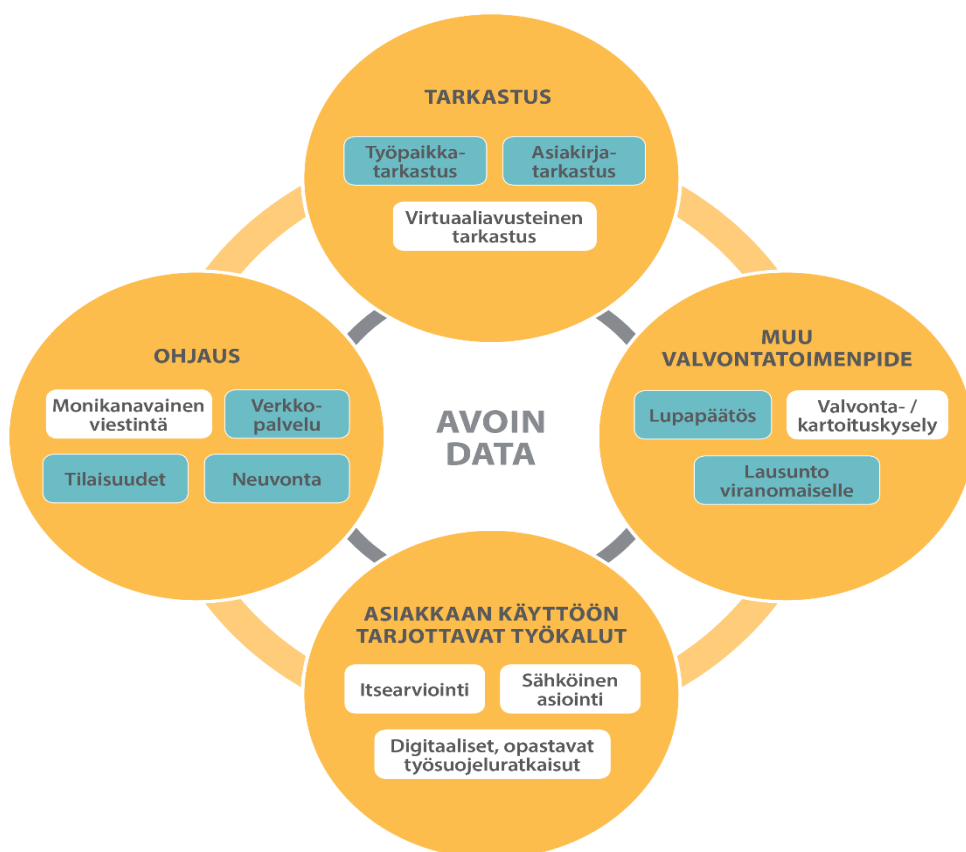

Myös kansainvälistyminen on tuonut mukanaan totaalista tietämättömyyttä työelämän pelisäännöistä ja ääri-ilmionä jopa ammattirikollisuutta. Eriarvoisuus on kasvanut ja työvoiman hyväksikäyttö on arkipäiväistynyt.

Työelämän muutokset ovat edellyttäneet työsuojeluvalvonnan uudelleen arviointia. Työsuojeluhallinnon resurssien vähentäminen 400 htv:een on myös aiheuttanut työsuojelun vastuualueilla vaikeuksia jopa selvittää perustehtäväänsä. Toisaalta työelämän muutoksiin vaikuttaminen ei ole tehokkainta lisäämällä jalkatyötä eli tarkastusmääriä, vaan tarvitaan toiminnan uudistamista, toimintatapojen kehittämistä, tiedolla johtamista sekä mm. tehokasta viestintää ja digitalisaation hyödyntämistä.

Työsuojeluvalvonnan uusi visio on vahvistaa turvallista, terveellistä ja reilua työtä monipuolisilla keinoilla, toimintaympäristön muutoksiin reagoiden ja toimintaa rohkeasti kehittäen.

Vaikuttava, tehokas työsuojeluvalvonta edellyttää työsuojelulle uusia, ketteriä, asiakaslähtöisiä työvälineitä. Mm. digitalisaation avulla tietoa pystytään tehokkaammin käsittelemään ja jakamaan eri asiakassegmentit huomioiden. Työsuojeluvalvonnan keinoja on esitetty alla kuvassa 2.

Kuva 2. Työsuojeluvalvonnassa yhdistetään useita erilaisia keinoja toiminnan vaikuttavuuden varmistamiseksi (valkoiset kehitteillä).

Aluehallintovirasto

Työsuojelun vastuualue

Lisääntyneillä resursseilla (1,5 milj.€) lisätään työsuojeluviranomaisen työpaikkavalvontaa, kehitetään valvontaprosesseja ja -menetelmiä sekä tehostetaan viranomaisyhteistyötä. Työsuojeluviranomaisen valvonnassa kertynyttä tietoa hyödynnetään riskiperusteisen valvonnan kohdentamisessa.

Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelma vuosille 2020–2023

Valtiovallan tulee huolehtia, että työelämä rakentuu tukevalle pohjalle. Työsuojeluvalvonnalla luodaan edellytyksiä terveille ja turvallisille työmarkkinoille, huolehditaan osaltaan työvoiman tuottavuudesta ja työntekijän, mutta myös työnantajan oikeusturvasta

Työsuojeluvalvonnan ja ulkomaalaisen työvoiman valvonnan resursseja ollaan vahvistamassa 1,5 milj.eurolla vuodesta 2020 alkaen, mikä onkin välttämätöntä, jotta pystytään vastaamaan työelämän tarpeisiin.

Valtion yhteisistä tietojärjestelmähankkeista ja hallinnosta:

Aluehallintovirastot tuottavat valtakunnallisen hallintopalvelutyksikön (HAKE) kautta työsuojelun vastuualueilla hallintopalvelut käyttäen valtion yleisiä yhteisiä palveluja kuten Palkeet, Hansel, Valtori ja HR-järjestelmät (Kieku) sekä tulossa oleva Handi – hankinnasta maksuun järjestelmä.

Keskitetyillä järjestelmillä on ilman muuta saavutettavissa säästöjä, mutta niiden toimivuus ja asiakastarpeisiin vastaaminen on todella iso haaste ja kehittäminen auttamattoman hidasta. Esim. sähköistä asiointia on kehitetty koko aluehallintovirastojen olemassaoloajan, eikä vielä kukaan sähköistä asiointia ole saatu valmiiksi. Päätöksenteko monialaisessa ja useita virastoja koskevassa järjestelmässä on vaikeasti hallittavissa. Valtorin toiminta on saanut täysin aiheellista kritiikkiä. Tietoliikenne- ja järjestelmiin liittyvät häiriöt ovat vieläkin aivan liian yleisiä. Samoin itsepalvelukulttuuriin siirtymisen hinta olisi kriittisesti arvioitava.

Johtaja

Kaarina Myyri-Partanen
GSM 040-758 1124